

Utmaningar för skolan

- Den nya skollagen och de nya reformerna

Utmaningar för skolan

- Den svenska skolans styrkor
- och bekymmer... och hur de kan förklaras
- 2011 års reformer
- Angränsande reformer och satsningar

Styrkor

- Ett sammanhållet system
- Läsning
- Engelska
- Samarbete och problemlösning
- Trivsel, engagemang och självförtroende
- Demokratiska värden

Bekymmer

- Försämrade kunskapsresultat
- Minskad likvärdighet
- Lärarkompetens och läraryrkets attraktivitet

2011 års reformer

- Fokus på kunskaper
- Lärandet i förskolan och de tidiga åren i grundskolan
- Tydligare och mer styrande kursplaner/ämnesplaner
- Ny betygsskala
- Förslag om betyg från årskurs 6
- Ny gymnasieskola

Angränsande reformer och satsningar

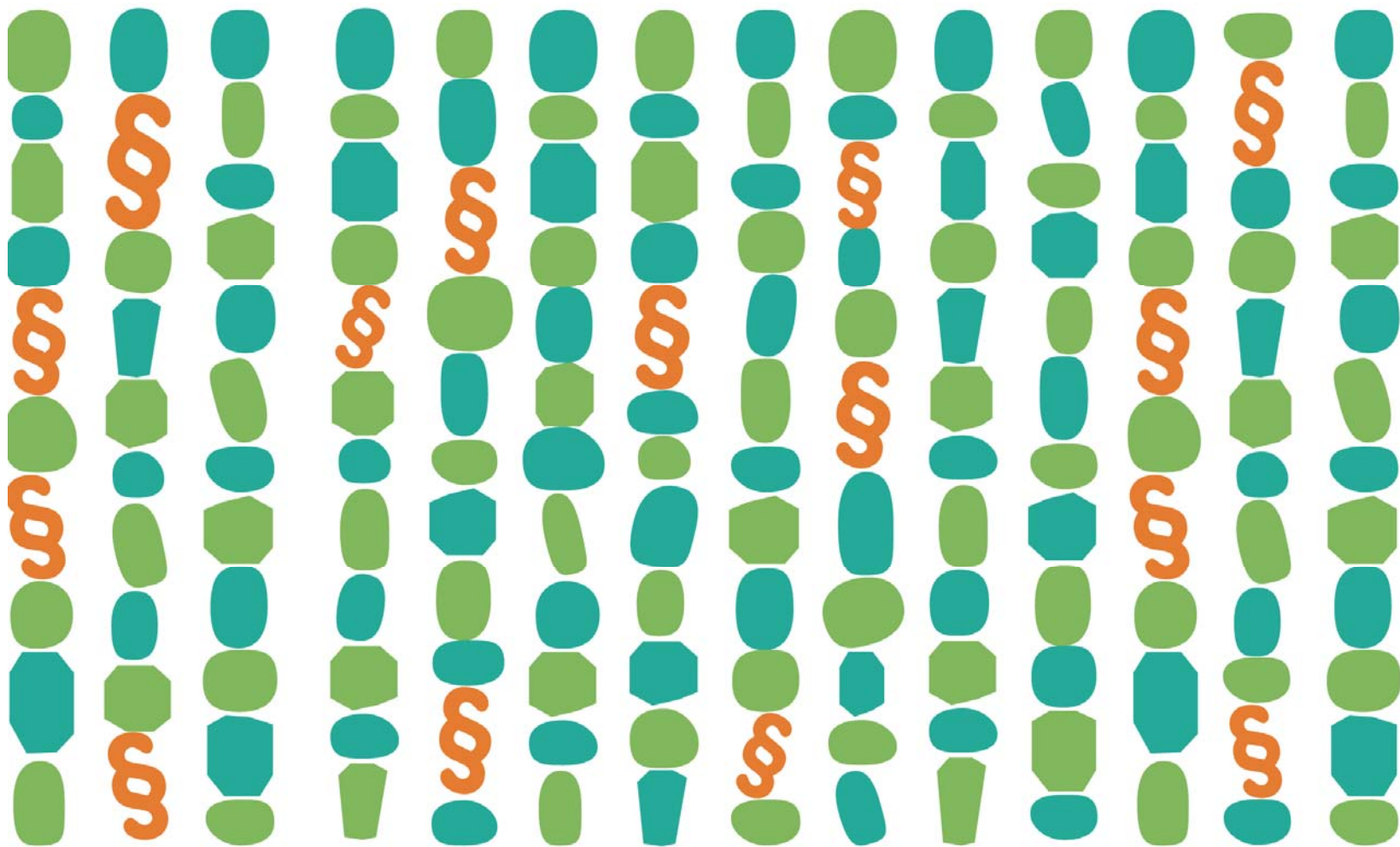
- Lärarlyftet, förskolelyftet
- Läsa, skriva, räkna
- Matematik
- Naturvetenskap och teknik

Angränsande reformer och satsningar

- Ny lärarutbildning
- Lärarlegitimation
- Rektorsutbildning

Den nya skollagen

Skolverket

Utgångspunkter

- Kunskap, valfrihet och trygghet
- Gemensamma regler för skolformer och huvudmän
- Ökad rättssäkerhet för eleverna
- Tydligare ansvarsfördelning
- Avreglering och omreglering

Struktur

Kapitel 1-7

Gemensamma
för alla
eller flera
verksamheter

Kapitel 8-22

Utbildning
inom
skolformer
och fritidshem

Kapitel 23-29

Tillsyn,
överklagande
m.m.

Fristående skolor, förskolor och fritidshem

- Tillstånd och tillsyn
- Kommunalt deläggande
- Elever i behov av stöd
- Läroplaner samt ämnes- och kursplaner
- Kommunal uppföljning och utvärdering

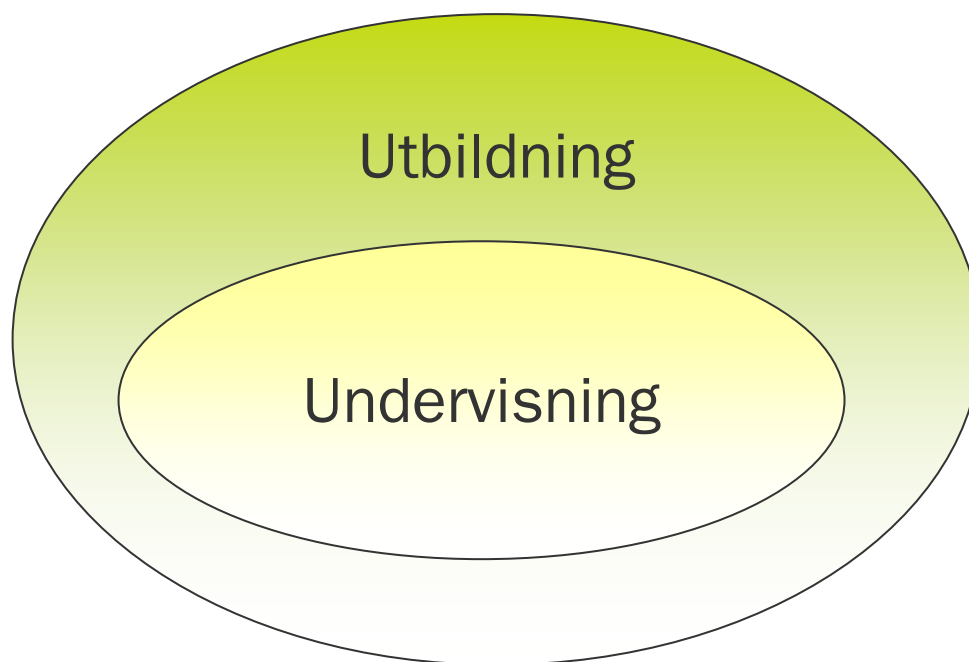
Fristående skolor, förskolor och fritidshem

- Garanterad undervisningstid
- Särskilt stöd
- Entreprenad
- Förvaltningslagen
- Överlämnande av betygsdokument

Inledande bestämmelser – kapitel 1

- Övergripande mål och värdegrund
- Definitioner
- Icke-konfessionell – konfessionell
- Barnkonventionen

Undervisning eller utbildning?

Icke-konfessionell utbildning

- Offentlig huvudman – icke-konfessionell **utbildning**
- Fristående huvudman – icke-konfessionell **undervisning**
- Frivilligt deltagande

Huvudmän och ansvarsfördelning – kapitel 2

- Ansvarsfördelning mellan stat och kommun
- Godkännande av enskild verksamhet
- Ledningen av utbildningen
- Lärare och förskollärare
- Elevhälsa, SYV, skolbibliotek
- Kompetensutveckling

Rektor och förskolechef

- Befattningsutbildning
- Den inre organisationen
- Delegation

Lärare, förskollärare och annan personal

- Undervisning – använda behöriga lärare eller förskollärare
- Undervisning i fritidshem eller förskola – även annan personal
- Obehöriga
- Kompetensutveckling omfattar all personal

Eleverna ska ha tillgång till

- Elevhälsa
- SYV
- Skolbibliotek

Barns och elevers utveckling mot målen – kapitel 3

- Möjlighet att utvecklas så långt som möjligt
- Särskilt stöd
- Ansvaret samlas hos rektorn
- Allmänt om betyg

Åtgärdsprogram

- Anmälningssplikt
- Utredning
- Beslutet
- Åtgärdsprogrammets uppbyggnad
- Möjlighet att överklaga

Allmänt om betyg

- Rektors ansvar
- Grunderna för att sätta betyg
- Beslut om betyg
- Ändring av uppenbart oriktiga betyg

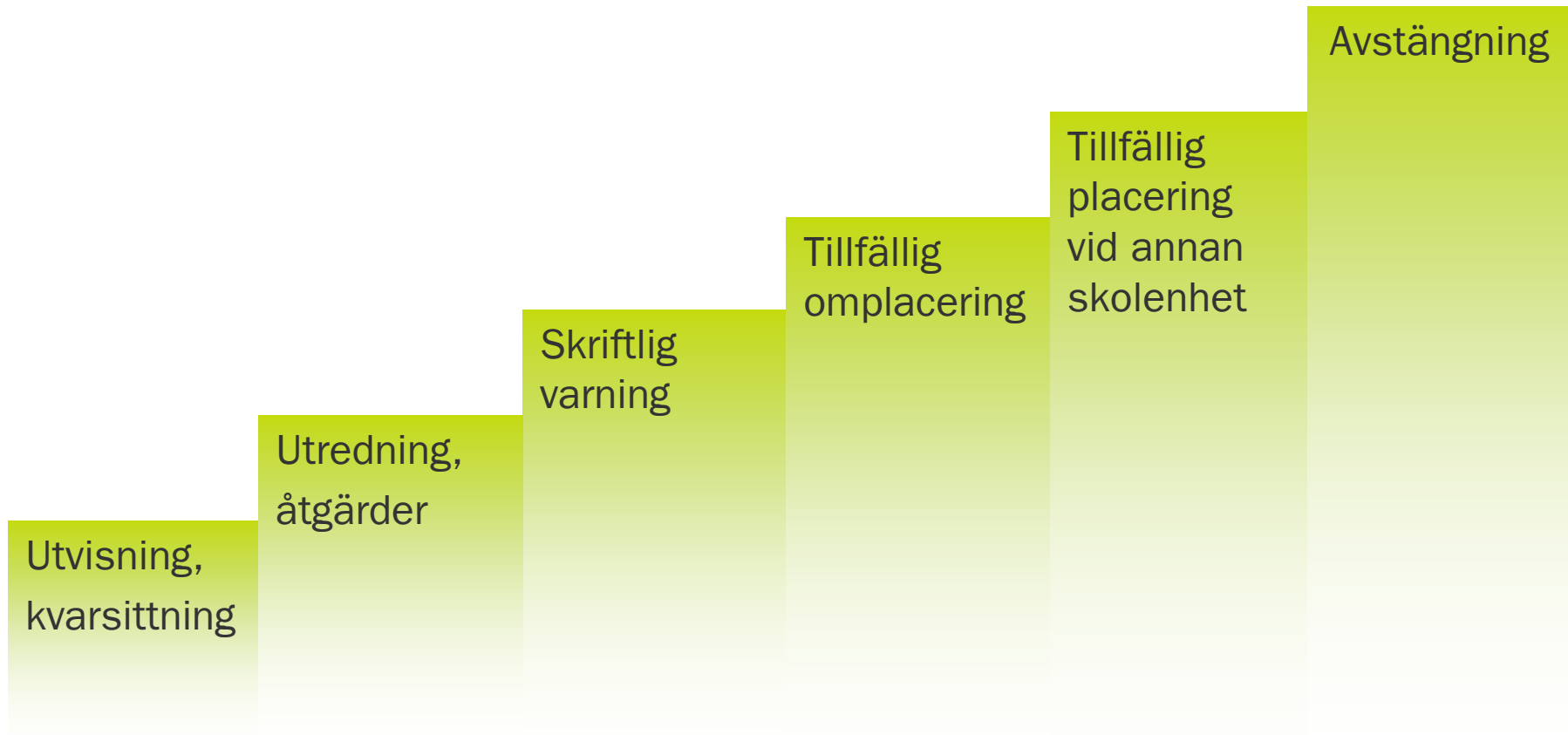
Kvalitet och inflytande – kapitel 4

- Krav på kommunal skolplan och kvalitetsredovisning tas bort
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Barns, elevers och vårdnadshavares inflytande

Trygghet och studiero – kapitel 5

- Tydligare befogenheter för rektorn och lärarna
- Åtgärdstrappan förändras
- Gäller inte förskolan och oftast inte vuxenutbildningen

Åtgärdstrappa

Åtgärder mot kränkande behandling – kapitel 6

- Anmälningsskyldighet
- Utredningsskyldighet

Avgiftsfri utbildning

- Enstaka inslag av obetydliga kostnader
- Frivilliga avgifter för skolresor
- Näringsriktiga skolmåltider

Skolskjuts

- Rättighet som kan överklagas
- Fristående och andra kommunala skolor

Särskilda utbildningsformer – kapitel 24

- Särskilda ungdomshem
- Sjukhusundervisning
- Annat sätt att fullgöra skolplikten

Tillsyn m.m. – kapitel 26

- Förändring av tillsynsansvaret
- Starkt och tydligt lagstöd
- Genomförandet

Sanktionstrappan

- Ingen åtgärd
- Anmärkning
- Föreläggande
- Föreläggande med vite
- Återkallelse (enskild huvudman)
- Statliga åtgärder för rättelse (kommun eller landsting)
- Tillfälligt verksamhetsförbud (enskild, kommun eller landsting)

Överklagande – kapitel 28

- Samlad reglering
- Skolväsendets överklagandenämnd
- Förvaltningsdomstolarna

På gång

Implementering av skollag och skolreformer 2010-2012

Vad händer 2010?

- **April:** sex konferenser för studie- och yrkesvägledare
- **Maj – juni:** elva konferenser för skolhuvudmän
- **Augusti – december:** konferenser riktade till verksamhetsnivån: rektorer, förskolechefer, utvecklingsledare, lärare

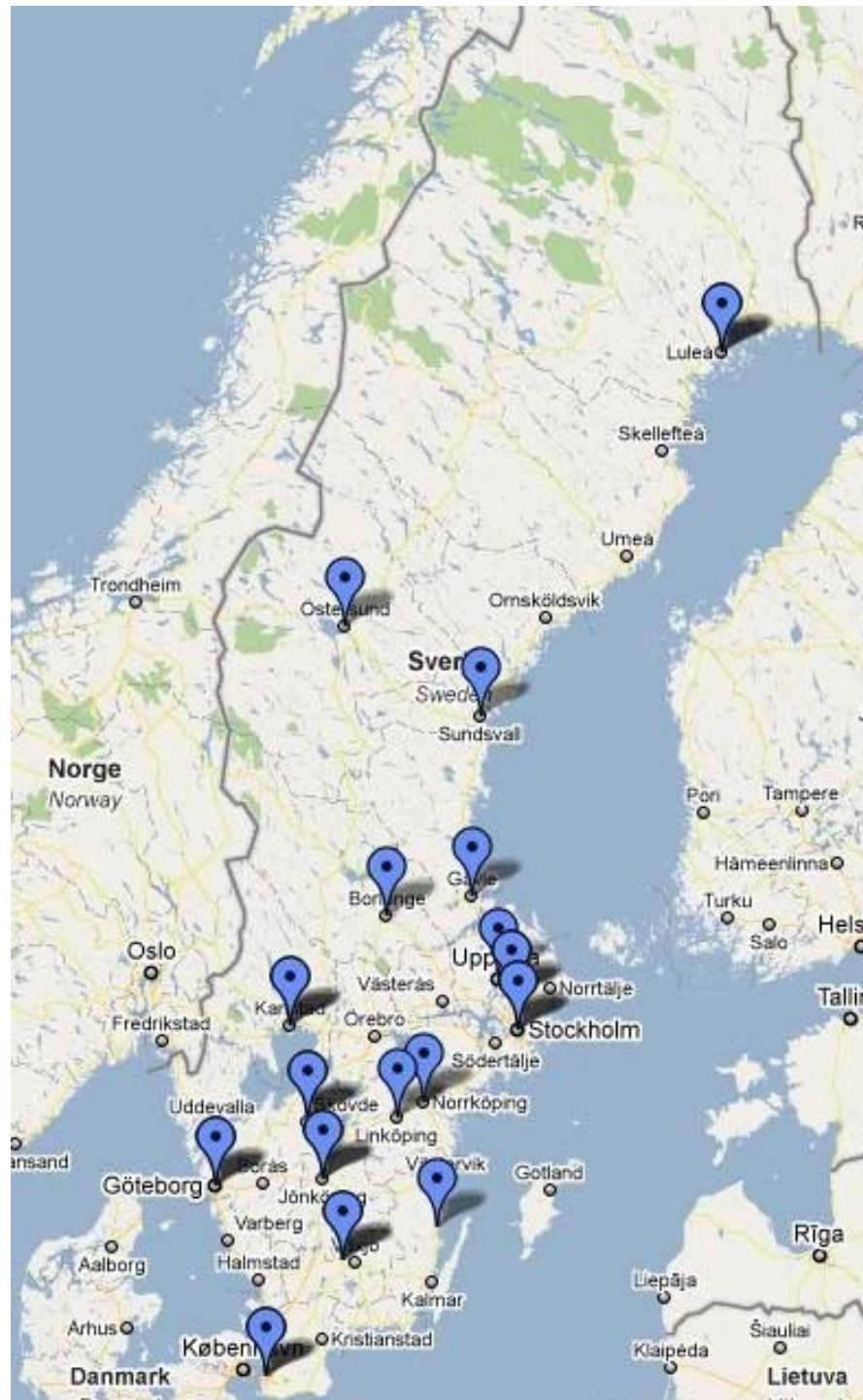
Förskolan 2010

Vecka 34-37

Konferenser för företrädare på förvaltningsnivå med ett övergripande ansvar för förskolan

Vecka 45-49

Konferenser för förskolechefer och rektorer

Skolverket

Den obligatoriska skolan 2010

Vecka 38-43

Konferenser för samtliga rektorer och övriga i ledningsfunktion

Vecka 44

Kick off för de obligatoriska skolformerna (webbkonferens).
I anslutning till konferensen kommer material att tas fram som kan användas för arbetet på lokal nivå.

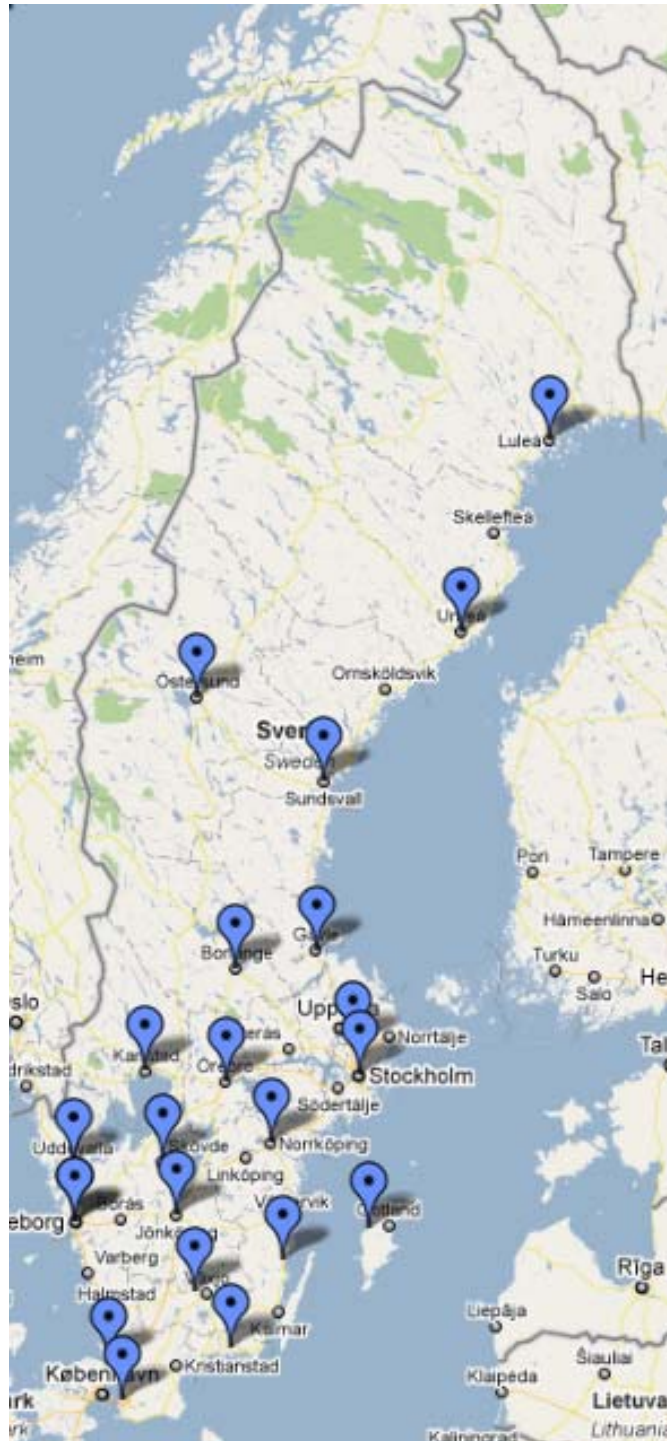
Den obligatoriska skolan 2011

Vecka 2-12

Kursplanekonferenser till vilka kommunala, statliga och fristående skolor erbjuds platser enligt beräkningar utifrån antal elever och antal skolor

Våren 2011

Konferenser för lärare i grundsärskolan

Skolverket

Gymnasieskolan 2010-2011

Vecka 35-36 2010

Konferenser för rektorer

Vecka 44 2010

Kick off för gymnasieskolan

Vecka 45 t.o.m. våren 2011

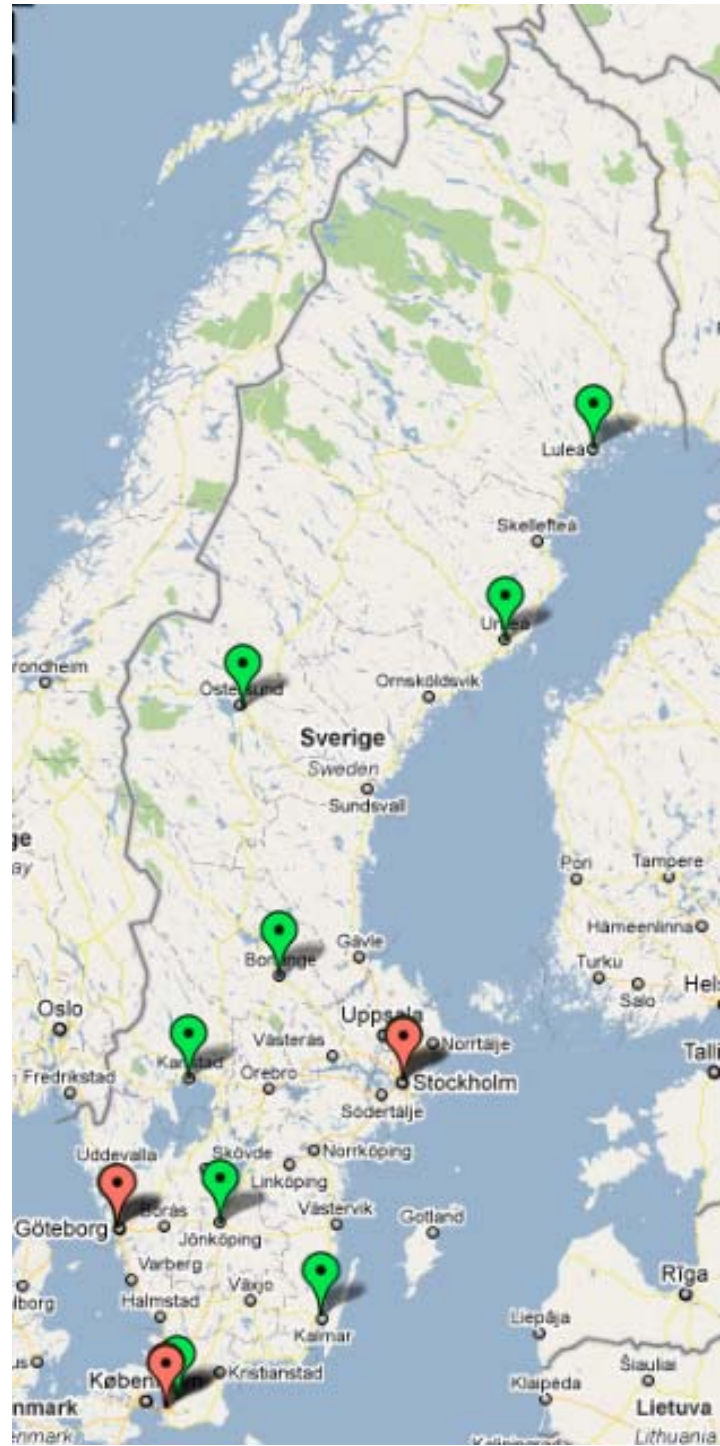
Program- och ämnesvisa konferenser för lärare

Vuxenutbildningen 2010-2012

Vecka 45-47 2010

Tre nationella konferenser som vänder sig till skolledare, lärare med utvecklingsansvar samt studie- och yrkesvägledare inom vuxenutbildningen

Skolverket

Material från Skolverket

Allmänna råd

Kommentarmaterial

Stödmaterial

Fördjupningsmaterial

Bedömningsstöd

m.m.

Allt tillgängligt på webben

Skolverket

Kompetensutveckling

Lärofortbildningen

LÄRARFORTBILDNINGEN
LÄRARLYFTET
HÖSTEN 2010

PIM "praktisk IT- och mediekompetens"

Rektorsprogrammet

Forskningsspridning

Skolverket

Nationellt prioriterade utvecklingsinsatser

Värdegrunds-
satsningar

Språk-
satsningar

**Nationellt
Centrum**

MNT-
satsningar

Entreprenör-
skap

Verktyg för systematiskt kvalitetsarbete

Statsbidrag

Exempel på statsbidrag

Lärlingsutbildning

Sfi - bonus

Förskolelyftet

Skolverket

Skolverkets webbplats

<http://www.skolverket.se>

Skolverket

Barn i åldrarna 1–16 år

- Förskola och annan pedagogisk verksamhet
- Förskoleklass
- Grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola
- Fritidshem

Förskola

- Förskölechef
- Särskilt stöd
- Utvecklingssamtal
- Modersmålsstöd

Förskola

- 4 månader
- Hemkommun
- Rätt att bli mottagen i annan kommun
- Fristående förskolor

Annan pedagogisk verksamhet

- Nattomsorg
- Pedagogisk omsorg
- Sträva efter
- Kvalitetskrav
- Tillsyn och bidrag

Förskoleklass

- Ej tester och prov
- Modersmålsstöd
- Grundskola vid samma skolenhet
- Mottagande i annan kommun

Grundskola

- Kursplaner och timplan
- IUP, utvecklingssamtal, betyg
- Skolplikt
- Ledighet
- Tester och prov

Grundsärskola

- Målgrupp
- Benämning
- Ökad flexibilitet
- Nio årskurser
- Mottagning och utredning

Specialskola och sameskola

- Förskoleklass
- Fritidshem

Fritidshem

- Läsår
- Elevens behov
- Erbjudas plats

Skolverket

Högre kvalitet i gymnasieskolan

- Tydligare struktur i gymnasieutbildningarna
- Lika villkor och likvärdig utbildning
- Fler når målen – färre avhopp

De tolv yrkesprogrammen

Barn- och fritidsprogrammet

Bygg- och anläggningsprogrammet

El- och energiprogrammet

Fordons- och transportprogrammet

Handels- och administrationsprogrammet

Hantverksprogrammet

Hotell- och turismprogrammet

Industri tekniska programmet

Naturbruksprogrammet

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

VVS- och fastighetsprogrammet

Vård- och omsorgsprogrammet

Skolverket

Behörighet till yrkesprogram

- Godkända betyg i svenska/svenska som andraspråk, matematik, engelska och fem andra ämnen
- Dispens för engelska – rätt till stöd

Nationella programråd

- För alla yrkesprogram
- Ger råd och stöd
- En bred representation av intressenter

Gymnasial lärlingsutbildning

- Likvärdig utbildning med samma examensmål som skolförlagd yrkesutbildning
- Samma behörighetsregler

De sex högskoleförberedande programmen

Ekonomiprogrammet

Estetiska programmet

Humanistiska programmet

Naturvetenskapsprogrammet

Samhällsvetenskapsprogrammet

Teknikprogrammet

Behörighet till högskoleförberedande program

Godkända betyg i

- Svenska/svenska som andra språk, matematik, engelska och nio andra ämnen
- Geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap för behörighet till **Ek**, **Hu** och **Sa**
- Biologi, fysik och kemi till **Na** och **Te**
- Dispens för engelska – rätt till stöd

Regeringens strategi för entreprenörskap

Skolverket

Programstrukturen - 2500 p

Yrkesprogram

Gymnasiegemensamma ämnen 600 p
Programgemensamma karaktärsämnen 400 p
Inriktningar minst 300 p
Programfördjupning högst 900 p
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Högskoleförberedande program

Gymnasiegemensamma ämnen 1 100-1 250 p
Programgemensamma karaktärsämnen 250-450 p
Inriktningar 300-600 p
Programfördjupning 200-400 p
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Dagens program

Kärnämnen 750 p
Karaktärsämnen, inriktning och valbara kurser 1 350 p
Projektarbete 100 p
Individuellt val 300 p

Examensmål

Gymnasiegemensamma ämnen 1100-1250 p (ES 1150)
Programgemensamma karaktärsämnen 250-450 p
Inriktningar 300-600 p
Programfördjupning 200-400 p
Gymnasiearbete 100 p
Individuellt val 200 p

Examensmålen ska

- skapa helhet för programmet
- vara tydligt programspecifika
- ange programmets syfte och tredelade uppdrag

Gymnasiegemensamma ämnen

Gymnasiegemensamma ämnen

Riksdagen beslutar

Svenska/

Svenska som andraspråk

100/300 p

Engelska

100/200 p

Matematik

100/200/300 p

Idrott och hälsa

100 p

Historia

50/100/200 p

Samhällskunskap

50/100/200 p

Religionskunskap

50 p

Naturkunskap

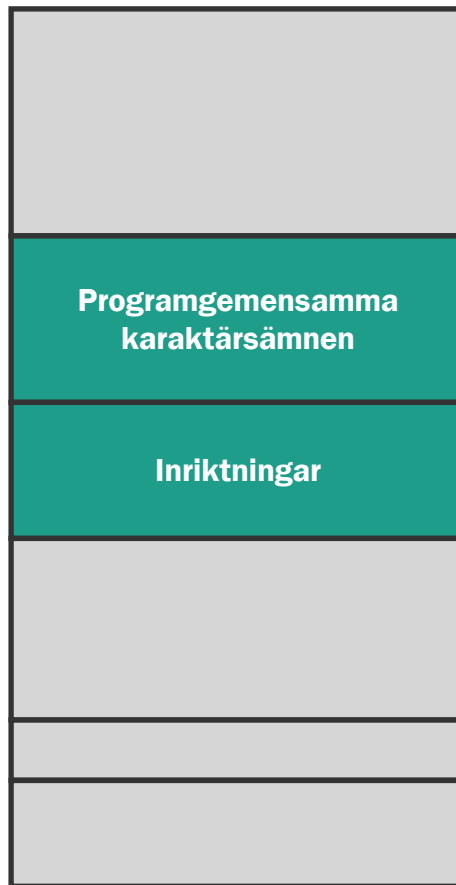
50/100 p

Estetisk verksamhet

Skolverket

Programgemensamma karaktärsämnen

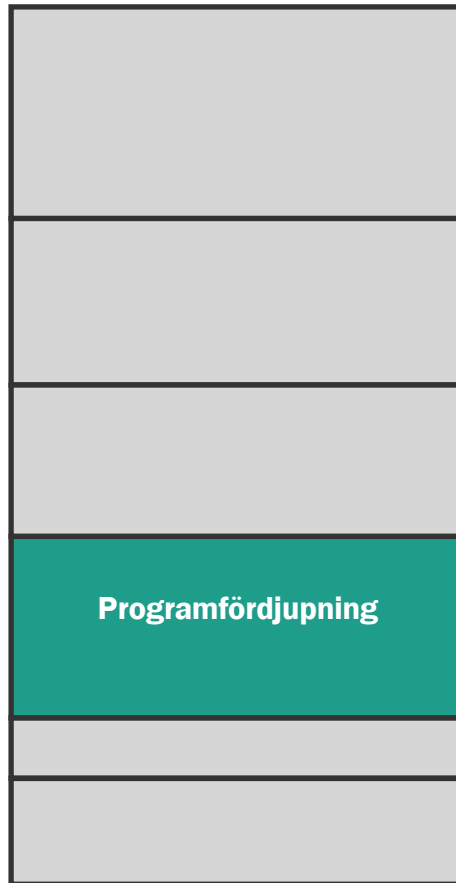

Regeringen beslutar

Skolverket i samråd med
avnämare bereder och
föreslår

Programfördjupning

Skolverket beslutar

- Utrymme för specialisering
- Kurser som har särskild betydelse för högskolestudier/arbetsliv
- Möjliggöra lokal anpassning
- Behörighetsgivande kurser

Gymnasiearbete

Gymnasiearbete 100 p

- Godkänt gymnasiearbete krävs för examen
- Målen för gymnasiearbetet finns i en underrubrik till examensmålet

Individuellt val

Individuellt val 200 p

Huvudmannen fastställer

- Vilka kurser som ska erbjudas
- Vissa kurser måste erbjudas

Nya ämnesplaner

Ny struktur

- Syfte
- Centralt innehåll
- Kunskapskrav

Ny betygskala – kunskapskrav

A	
B	
C	
D	← Uppnått till övervägande del nästa steg
E	← Uppnått till fullo steget
F	← Ej uppnått kunskapskraven
-	← Saknas grund för bedömning

Gymnasieexamen

- Yrkesexamen
- Högskoleförberedande examen
- Grundläggande högskolebehörighet

Stöd till eleven

- Reducerat program
- Individuell anpassning av ett nationellt program

Introduktionsprogram ersätter IV

Preparandutbildning

Programinriktat individuellt val

Yrkesintroduktion

Individuellt alternativ

Språkintroduktion

Avvikelser från det nationella systemet

- Särskilda varianter
- Nya kurser
- Riksrekryterande utbildningar
- Riksrekryterande yrkesutbildningar
- Riksrekryterande estetisk spetsutbildning
- Riksrekryterande idrottsutbildning
- Nationellt godkänd idrottsutbildning

Gymnasiesärskolan

- Utredning pågår
- I huvudsak samma struktur som gymnasieskolan
- Kursplaner från 2002 gäller tillsvidare

Vuxenutbildning

Förnyad skollagsstiftning

- Huvudprinciperna i dagens skollag behålls (Prop. 2001 Vuxnas lärande)
- Ikraftträdande 1 juli 2012

Terminologi som ändras

- Vuxenutbildning för utvecklingsstörda
➔ särskild utbildning för vuxna
- Svenskundervisning för invandrare
➔ utbildning i svenska för invandrare
- Intagning ➔ antagning

Rätt till behörighetskomplettering

Elever som lämnar gymnasieskolan med en fullständig yrkesexamen, men som saknar grundläggande behörighet till högskolan har denna rätt.

Validering

- Gäller samtliga skolformer i vuxenutbildningen
- Validering ska dokumenteras

Validering definieras i skollagen

”Validering är en process som innebär en strukturerad bedömning, dokumentation och ett erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats.”

Intyg

- Alla skolformer i vuxenutbildningen ges möjlighet att utfärda intyg
- Intyg är ett alternativ till betyg
- Huvudmannen ansvarar för att eleven informeras om möjligheten att få intyg

Återstår att reglera

- Krav/villkor för examen
- Krav/villkor för examensmål
- Krav/villkor för gymnasiearbetet
- Undantag från 20-årsregeln

Övriga reformer som påverkar kommunens vuxenutbildningen

- Sfi på folkhögskola
- Rätt för enskilda anordnare att utfärda betyg
- Kommuns arkivskyldighet
- Sfi-bonus

Vuxenutbildningens roll för regional tillväxt m.m.

- Utökad samverkan mellan myndigheter
- Regionala kompetensplattformar ska införas
- Arbetsförmedlingens nya ansvar för integration